នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម៖ **បារាំង**

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 30-May-2013, 15:10
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ **សាធារណៈ/Public**

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្ដោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖

ហត្ថលេខា៖

ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានស្នើសុំឲ្យកោះហៅសាជាថ្មី ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ស សារិន និងបង្គាប់ឲ្យមានការវាយតម្លៃពីតម្រូវការ របស់រូបលោកទាក់ទងនឹងវិធានការការពារខ្លួន

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្ដី លោក ខៀវ សំផន

មេធាវី គង់ សំអុន

មេធាវី Anta GUISSÉ

មេធាវី Arthur VERCKEN

មេធាវី Jacques VERGÈS

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

ចៅក្រម និល ណុន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម យ៉ូរ ឧត្តរា

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Andrew CAYLEY

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

កញ្ញា Shéhérazade BOUARFA

កញ្ញា Mathilde CHIFFERT

កញ្ញា Vera MANUELLO

កញ្ញា អ៊ុច ស្រីផាត

លោកស្រី សុគន្ធ មោនីកា

លោក Pierre TOUCHE

កញ្ញា Blandine ZELLER

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

១. នៅថ្ងៃទី ០៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ លោក ស សារិន បានចូលខ្លួននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ("អង្គជំនុំជម្រះ") ក្នុងនាមជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

២. លោក ស សារិន ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះកោះហៅឱ្យចូលខ្លួនមកផ្តល់សក្ខីកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុ ដែលរូបលោកបានជម្រាបដល់អ្នកស៊ើបអង្កេតនៃមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា នៅអំឡុងនៃកិច្ចសម្ភាសមួយដែលបានធ្វើឡើងកាលពីថ្ងៃទី ០៥ និង ទី ០៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩[1]។

៣. អង្គហេតុដែល លោក ស សារិន បានរៀបរាប់នៅក្នុងកិច្ចសម្ភាសរបស់លោកជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាពាក់ព័ន្ធនឹងវគ្គអប់រំនយោបាយ ដែលបង្រៀនដោយមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមមួយចំនួន ហើយរូបលោកផ្ទាល់ក៏ទំនងជាបានចូលរួមក្នុងវគ្គអប់រំទាំងអស់នោះដែរ[2]។ លោកបានអះអាងថា នៅក្នុងវគ្គអប់រំនយោបាយនោះ លោក នួន ជា និង លោក ខៀវ សំផន ប្រហែលជាបានថ្លែង-ការណ៍ណែនាំឱ្យកម្ទេច "ខ្មាំងផ្ទៃក្នុង និងខ្មាំងខាងក្រៅ"[3]។

៤. នៅក្នុងកិច្ចសម្ភាសជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជានេះផងដែរ លោក ស សារិន បាន៖ ១) ផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការបញ្ជាឱ្យសម្លាប់អតីតទាហានសាធារណរដ្ឋខ្មែរ ដែលទំនងជាបញ្ជាចេញមកពី"គណៈមជ្ឈិម" នៃបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា[4] និង ២) ព័ត៌មានទាក់ទិននឹងមន្ទីរសន្តិសុខ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីអនុវត្តនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ក្នុងការកម្ទេចខ្មាំងរបស់របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ[5]។

៥. ក្នុងអំឡុងពេលផ្តល់សក្ខីកម្មនៅសវនាការ នៅពេលដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំឱ្យ លោក ស សារិន ធ្វើការបំភ្លឺពាក់ព័ន្ធនឹងសំដីណែនាំឱ្យសម្លាប់ខ្មាំងដែលលោកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអះ

[1] ប្រតិចារឹកនៃកិច្ចសម្ភាសន៍របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាជាមួយ ស សារិន ថ្ងៃទី ០៥ និងទី ០៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៩ ឯកសារ **D230/1.1.874c**។

[2] ដូចយោងខាងលើ។

[3] ដូចយោងខាងលើ។

[4] ដូចយោងខាងលើ។

[5] ដូចយោងខាងលើ។

អាងថាជាសំដីរបស់លោក ខៀវ សំផន នោះ លោក ស សារិន បានសម្តែងពីការព្រួយបារម្ភជាលើកដំបូង ពាក់ព័ន្ធនឹងសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់លោក[6]។

៦. នៅថ្ងៃនោះ លោក ស សារិន បានស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះជួយធានាសុវត្ថិភាពរបស់លោក មុននឹងលោកបន្តការធ្វើសក្ខីកម្មរបស់ខ្លួន[7]។ អង្គជំនុំជម្រះបានដកខ្លួនដើម្បីធ្វើការពិភាក្សា ហើយបន្ទាប់មកលោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបានសួរទៅលោក ស សារិន ថាតើខ្លួនមានបំណងផ្តល់សក្ខីកម្មនៅក្នុងសវនាការអសាធារណៈដែរឬទេ[8]។ លោក ស សារិន បានបដិសេធ ដោយនៅតែទទូចថាលោកនឹងមិនបន្តផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់លោកទៀតទេ ល្គឹកណាវិធានការការពារដែលលោកបានស្នើសុំមិនទាន់ត្រូវបានប្រគល់ជូនលោក[9]។ លោក ស សារិន បានបញ្ជាក់ប្រាប់អង្គជំនុំជម្រះថាលោកមានបំណងចង់បានមនុស្សបួននាក់សម្រាប់ការពារសុវត្ថិភាពរបស់លោករហូតដល់ថ្ងៃលោកស្លាប់[10]។

៧. លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះមិនបានឯកភាពតាមសំណើសុំនេះឡើយ ដោយលោកប្រធានបានគូសបញ្ជាក់ថា "[សំណើសុំបែបនេះ] គឺមិនមានហេតុផលសមស្របទេ"[11]។ លោកប្រធានបានរំលឹកលោក ស សារិន ថា អង្គជំនុំជម្រះមិនមានយន្តការណាមួយដែលអនុញ្ញាតឱ្យផ្តល់ការការពារបែបនេះដល់រូបលោករហូតដល់ពេលដែលលោកស្លាប់ឡើយ[12]។ ដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះក៏សម្រេចបញ្ចប់ការស្តាប់សក្ខីកម្មដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះ[13]។

៨. នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់សំណើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះកោះហៅលោក ស សារិន មកសាជាថ្មីដើម្បីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះបញ្ចប់នូវសក្ខីកម្មរបស់ខ្លួន[14]។

---

[6] ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ **E1/185.1** ទំព័រ ៣៨-៣៩ (ភាសាបារាំង)។

[7] ដូចយោងខាងលើ។

[8] ដូចយោងខាងលើ ទំព័រ ៥១-៥២។

[9] ដូចយោងខាងលើ។

[10] ដូចយោងខាងលើ ទំព័រ ៥៤។

[11] ដូចយោងខាងលើ ទំព័រ ៦៣-៦៤។

[12] ដូចយោងខាងលើ។

[13] ដូចយោងខាងលើ។

[14] *សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យកោះហៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស សារិន សាជាថ្មី និងបង្គាប់ឱ្យមានការវាយតម្លៃជា* ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានស្នើសុំឱ្យកោះហៅសាជាថ្មីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស សារិន និងបង្គាប់ឱ្យមានការវាយតម្លៃពីតម្រូវរបស់រូបលោកទាក់ទងនឹងការវិធានការការពារខ្លួន

៩. ក្នុងគោលបំណងនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានស្នើសុំផងដែរឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យអង្គភាពគាំពារសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ធ្វើការវាយតម្លៃឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ៖ ១) ពីអង្គហេតុដែលធ្វើឱ្យ លោក ស សារិន មានការព្រួយបារម្ភពីសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់លោក និង ២) ពីវិធានការដែលមានដើម្បីបញ្ចៀសនូវហានិភ័យពាក់ព័ន្ធនឹងសុវត្ថិភាពរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះ[15]។

១០. ដើម្បីគាំទ្រសំណើសុំរបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា ស្របទៅតាមកិច្ចព្រមព្រៀងបន្ថែមស្តីពីសន្តិសុខ និង សុវត្ថិភាព និងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តដទៃទៀត[16] អ.វ.ត.ក ត្រូវធានាកិច្ចការពារដល់ជនរងគ្រោះ។

១១. មេធាវីការពារក្តី លោក ខៀវ សំផន សូមប្រឆាំងទៅនឹងសំណើសុំនេះ និងសូមអះអាងថាសំណើរបស់ លោក ស សារិន ស្នើសុំវិធានការសន្តិសុខពិតជាយឺតពេល និងមិនមានសមាមាត្រត្រឹមត្រូវ។

១២. ជាក់ស្តែង យុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិទាក់ទិននឹងសំណើសុំការការពាររបស់សាក្សី គឺមានភាពច្បាស់លាស់ណាស់៖ ការបារម្ភរបស់សាក្សី គឺមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បញ្ជាក់ពីការជឿជាក់មួយដ៏ពិតប្រាកដថាសាក្សីកំពុងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ឡើយ[17]។ ទំហំអត្តនោម័តនៃការបារម្ភរបស់សាក្សីមិនមែនជាកត្តាតែមួយគត់ដែលត្រូវពិចារណានោះទេ ហើយការបារម្ភនេះក៏មិនមែនជាកត្តាកំណត់ដាច់ខាតសម្រាប់ការវាយតម្លៃពីតម្រូវការវិធានការការពារនោះដែរ[18]។

ផ្លូវការមួយពីតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់វិធានការការពារ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ **E286**។

[15] ដូចយោងខាងលើ កថាខណ្ឌ ១។

[16] សូមមើលវិធាន ២៩(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក។

[17] សូមមើល *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Milutinović *និងអ្នកផ្សេងទៀត Decision on Prosecution Sixth Motion for Protective Measures* រឿងក្តីលេខ IT-05-87-PT ចុះថ្ងៃទី ០១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ ១៩, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Rugambarara, *Decision on the Motion for Protective Measures for Defence Witnesses* រឿងក្តីលេខ ICTR-00-59-I ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ ៧, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Renzaho, *Decision on the Prosecutor's Motion for Protective Measures for Victims and Witnesses to Crimes Alleged in the Indictment* រឿងក្តីលេខ ICTR-97-31-I ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ ១០, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Milosević, *Second Decision on Prosecution Motion for Protective Measures for Sensitive Source Witnesses* រឿងក្តីលេខ IT-02-54-T ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ កថាខណ្ឌ ៧។

[18] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Sesay *និងអ្នកផ្សេងទៀត Decision on Kallon Defence Motion for Immediate Protective Measures for Witnesses and Victims and for Non-Public Disclosure* រឿងក្តីលេខ SCSL-04-15-T ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៧ កថាខណ្ឌ ២៥។

សាក្សីដែលវិធានការការពារត្រូវបានស្នើសុំ ត្រូវបង្ហាញពីការបារម្ភដែលមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងមានលក្ខណៈសត្យានុម័តសម្រាប់សុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួន ឬក៏សម្រាប់សុវត្ថិភាពគ្រួសាររបស់ពួកគេ[19]។

១៣. ភាគីដែលស្នើសុំវិធានការការពារ ត្រូវផ្តល់ដល់អង្គជំនុំជម្រះនូវរាល់ព័ត៌មានដែលអាចអនុញ្ញាតបង្ហាញដល់អង្គជំនុំជម្រះថាការបារម្ភនោះពិតជាមានមូលហេតុសមស្រប[20]។ យុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិបានបញ្ជាក់ថាការស្វែងរកភ័ស្តុតាងជាបន្ទុករបស់ភាគីដែលស្នើសុំវិធានការការពារ។ ដូច្នេះ ភាគីដែលស្នើសុំវិធានការការពារត្រូវបង្ហាញថាខ្លួន ឬគ្រួសាររបស់ខ្លួនពិតជាមានហានិភ័យ ប្រសិនបើអត្តសញ្ញាណរបស់គាត់ទើបត្រូវបានស្គាល់ជាសាធារណៈ។ លើសពីនេះទៅទៀត ភាគីដែលស្នើសុំវិធានការការពារត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញថាការបារម្ភនោះជាការបារម្ភលើសពីការបារម្ភជាទូទៅ ឬក៏លើសពីការបារម្ភដែលមាននៅគ្រប់ទីកន្លែង។ ភាគីត្រូវបង្ហាញភ័ស្តុតាងពីលក្ខណៈពិសេសនៃស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីអាចឱ្យអង្គជំនុំជម្រះជឿជាក់បានថាការបារម្ភនោះពិតជាមានមូលហេតុសត្យានុម័ត និងទឡ្ហីករណ៍ត្រឹមត្រូវ[21]។ ករណីនៅទីនេះគឺមិនដូចគ្នាទេ ពីព្រោះថានៅពេលឆ្លើយទៅនឹងសំណួររបស់លោកសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ដែលចង់ដឹងថាតើការបារម្ភនោះផ្អែកលើ

---

[19] សូមមើល *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Karera, Decision on Defence Motion for Protection of Witnesses* រឿងក្តីលេខ ICTR-01-74-T ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ ២, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Kanyarukiga, Decision on Prosecution Motion for Protective Measures* រឿងក្តីលេខ ICTR-2002-78-1 ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ ២, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Bagosora និងអ្នកផ្សេងទៀត Decision on Ntabakuze Motion for Protection of Witnesses* រឿងក្តីលេខ ICTR-98-41- ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៤ ទំព័រ ២។

[20] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Rugambarara, Decision on the Motion for Protective Measures for Defence Witnesses* រឿងក្តីលេខ ICTR-00-59-I ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ ៨។

[21] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Mrkšić និងអ្នកផ្សេងទៀត Decision on Prosecution's Additional Motion for Protective Measures of Sensitive Witnesses* រឿងក្តីលេខ IT-95-13/1-PT ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ ៥, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Orić, Decision on Urgent Defence Request for Certification for Appeal of the Trial Chamber's Confidential Decision on Second Defence Motion for Protective Measures for Witnesses D002* រឿងក្តីលេខ IT-03-68-T ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ ៣, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milosević, Decision on Trial Related Protective Measures for Witnesses (Bosnia)* រឿងក្តីលេខ IT-02-54-T ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២។

ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានស្នើសុំឱ្យកោះហៅសាជាថ្មីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ស សារិន និងបង្គាប់ឱ្យមានការវាយតម្លៃពីតម្រូវរបស់រូបលោកទាក់ទងនឹងការវិធានការការពារខ្លួន

ព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយជាក់លាក់នោះ លោក ស សារិន បានឆ្លើយថា *"អត់មានអ្នកណាប្រាប់ [លោក]ទេ*[22]"។ បន្ទាប់មកលោកបានបន្តទៀតថា៖ *"[...] នេះជាទស្សនៈរបស់[លោក]*[23]"។

១៤. ដូច្នេះ វាជាការពិតណាស់ដែលសំណើរបស់លោក ស សារិន ធ្វើឡើងក្នុងឱកាសដែលលោកមកធ្វើសក្ខីកម្មកាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ គឺពិតជាមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្ហាញពីអត្ថិភាពនៃការបារម្ភមួយដែលសមស្របផ្អែកតាមទស្សនៈសត្យានុម័តឡើយ។

១៥. លើសពីនេះទៅទៀត នៅក្នុងកិច្ចសម្ភាសរបស់លោកជាមួយតំណាងមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកាលពីឆ្នាំ ២០០៩ លោក ស សារិន បានផ្តល់នូវព័ត៌មានលម្អិត ហើយដែលព័ត៌មានទាំងនោះបានដាក់បន្ទុកយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរលើសហជនជាប់ចោទនៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០២/០១។ ដូច្នេះ លោក ស សារិន បានដឹងជាមុនយ៉ាងច្បាស់នូវប្រធានបទដែលនឹងចោទសួរទៅកាន់រូបលោកក្នុងអំឡុងពេលដែលលោកត្រូវមកផ្តល់សក្ខីកម្មនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ទោះបីជាលោកធ្លាប់បានទំនាក់ទំនងជាច្រើនលើកច្រើនសាជាមួយផ្នែកគាំពារសាក្សី និងអ្នកជំនាញ និងជាមួយសហ-មេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏លោកមិនដែលបានបង្ហាញពីការបារម្ភជាក់លាក់ណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួន ហើយក៏មិនដែលបានស្នើសុំវិធានការការពារណាមួយនៅមុនថ្ងៃដែលលោកត្រូវចូលខ្លួនមកផ្តល់សក្ខីកម្មឡើយ។

១៦. ហេតុដូច្នេះហើយទើបនៅថ្ងៃបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខអង្គសវនាការ នៅពេលដែលលោកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានសម្តែងការព្រួយបារម្ភរបស់លោកជាលើកដំបូង លោកប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបានសួរបញ្ជាក់ថា តើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះត្រូវបានជូនដំណឹងជាមុនពីលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានវិធានការការពារដែរឬទេ។ លោក ស សារិន បានទទួលស្គាល់ថាអង្គភាពគាំពារសាក្សី និងអ្នកជំនាញ បានជូនដំណឹងលោកជាមុនពីលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តវិធានការការពារ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យលោកស្ថិតនៅជាអនាមិកក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសក្ខីកម្ម ប៉ុន្តែលោកមិនមានបំណងស្នើសុំវិធានការនេះទេ[24]។ ជាមួយគ្នានេះដែរ បន្ទាប់ពី លោក ស សារិន បានថ្លែងពីការព្រួយបារម្ភរបស់លោករួចមក អង្គជំនុំជម្រះបានស្នើសុំឱ្យលោកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្តល់សក្ខីកម្មជាអសាធារណៈ ប៉ុន្តែ

---

[22] ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ **E1/185.1.** ទំព័រ ៣៩ (ភាសាបារាំង)។

[23] ដូចយោងខាងលើ។

[24] ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ២៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ **E1/185.1.** ទំព័រ ៤៦ (ភាសាបារាំង)។

លោកបានបដិសេធនូវសំណើនេះ[25]។ម្យ៉ាងវិញទៀត វាជាការសំខាន់ផងដែរដែលត្រូវធ្វើការគូស បញ្ជាក់ថា មេធាវីលោក ស សារិន ដែលបានចោទសំណួរ និងជាអ្នកមានឱកាសពិភាក្សាជាមួយ កូនក្ដីរបស់ខ្លួននៅមុនពេលសវនាការនោះ មិនបានបង្ហាញពីការបារម្ភណាមួយទាល់តែសោះរបស់ កូនក្ដីខ្លួននៅមុនការចាប់ផ្ដើមការផ្ដល់សក្ខីកម្មរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។ នៅពេលនោះ លោក ស សារិន ខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏មិនបានលើកឡើងពីបញ្ហានេះដែរ។

១៧. តាមរយៈហេតុការណ៍ដែលកើតមានក្នុងអំឡុងពេលសវនាការបែបនេះ វាពិតច្បាស់ណាស់ថារហូត មកទល់ពេលដែលខ្លួនត្រូវបានចោទសួរដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ លោក ស សារិន មិន មានបំណងស្នើសុំវិធានការការពារឡើយ។ ទោះបីថាលោកមានឱកាសច្រើនក្នុងការធ្វើសំណើសុំ បែបនេះក៏ដោយក៏ លោក ស សារិន មិនបានសម្ដែងពីការព្រួយបារម្ភចំពោះសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួន ឡើយ ស្របទៅតាមយុត្តិសាស្ត្រជាធរមានដែលសមស្រប និងមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់។

១៨. សហមេធាវីការពារក្ដី លោក ខៀវ សំផន យល់ឃើញថាជម្រើសរបស់ លោក ស សារិន ក្នុងការ មិនស្នើសុំវិធានការការពារដែលត្រូវបានប្រគល់ជូនលោកនៅមុនពេលផ្ដល់សក្ខីកម្ម មានន័យថាលោក បានបោះបង់នូវសិទ្ធិទទួលបានវិធានការបែបនេះ។ ដូច្នេះ ល្គឹកណាដែលមិនមានអ្វីមួយដែលអាច អនុញ្ញាតឲ្យយើងសន្និដ្ឋានបានអំពីការផ្លាស់ប្ដូរកាលៈទេសៈ រវាងពេលដែលលោកបានបដិសេធស្នើ សុំវិធានការការពារ និងថ្ងៃដែលលោកត្រូវចូលខ្លួននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ សំណើរបស់សហ ព្រះរាជអាជ្ញាសុំឲ្យធ្វើការវាយតម្លៃឡើងវិញពីស្ថានភាពរបស់ លោក ស សារិន ពិតជាមិនមាន មូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវឡើយ។

១៩. **ផ្អែកតាមសំអាងហេតុនេះ** មេធាវីការពារក្ដី លោក ខៀវ សំផន សូមស្នើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះមេត្តា៖

- **សម្រេច**ថាសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលស្នើសុំឲ្យមានការវាយតម្លៃឡើងវិញពីហានិភ័យ ដែលដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី លោក ស សារិន ត្រូវប្រឈម និងពីតម្រូវការរបស់គាត់សម្រាប់ វិធានការការពារ ពិតជាមិនមានមូលហេតុសមស្រប។
- **បដិសេធ**សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលស្នើសុំឲ្យកោះហៅដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីលោក ស សារិន មកសាជាថ្មី។

[25] ដូចយោងខាងលើ ទំព័រ ៥១-៥២។

	មេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Anta GUISSÉ មេធាវី Arthur VERCKEN មេធាវី Jacques VERGÈS	ភ្នំពេញ ភ្នំពេញ ប៉ារីស ប៉ារីស	
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា